# ELS EMBOLICS AMOROSOS

## Fills il·legítims, dobles famílies, germans interracials...

La sensualitat del tròpic no només els entrava pels ulls als Catalans d'Amèrica! Quedaven seduïts, *aplatanados*, per aromes de rom i balls de mulates, macerats i cuits a alta temperatura. Fruit dels romanços i les passions, es multiplicaven lluny de casa els fills il·legítims, les dobles famílies, els germans interracials... Històries que rarament arribaven a la Catalunya beata de l'època i si ho feien provocaven... Escàndols!!!

## PERE FREIXAS I PALLEJÀ, DUES FAMÍLIES CONVIVINT AMB HARMONIA

Mont-roig del Camp 1876 – Bayamo 1975. A la foto amb la neboda Carmen als anys 1920, va fugir a Cuba, quan va perdre la casa pairal a les cartes, on va arrencar diversos negocis, i s'hi va quedar. La seva germana Pepeta també ho va intentar, però el relaxament dels costums i de la religió a la perla del Carib no li van fer el pes i va tornar cap a la metròpoli. Els seus descendents expliquen que Freixas feia honor a la fama dels catalans a Cuba de seduir mulates: *"como buen catalán tuvo también dos hijos fuera del matrimonio, con una mulata, a los que dio su apellido: Maria de las Mercedes, Cuca, y Miguel Freixas."* La Cuca afirma que el seu pare no la va menystenir mai per ser filla il·legítima: *"Al contrario; mi padre me quería muchísimo"*, apunta.

Al documental *El meu avi va anar a Cuba, viatge d'anada i tornada* (2024), els autors Joan Salicrú i Sergi Martí expliquen la història del seu avantpassat Pere Freixas i Pallejà, originari de Mont-roig del Camp, que com a bon indià va complir amb tots els tòpics, ja que enriquit, fatxenda i generós, va mantenir les seves dues famílies i quan va tornar a Catalunya per una curta estada va comprar una casa a Mataró per a cadascun dels seus germans.

Bon rotllo entre germans: Pere Freixas i Pallejà mantenia les seves dues famílies unides i amb bones relacions entre elles: la oficial amb la seva dona, Manuela Duque de Estrada, i els set fills -Julián, Lindamira, María Teresa, Concepción, Pedro, Caridad y Carlos Manuel; i l'oficiosa amb la minyona mulata i dos fills, María de las Mercedes, Cuca, i Miguel, que es relacionaven amb els altres com a bons germans.

De dreta a esquerra: Cuca Freixas amb les seves nebodes i una germanastra.

## ANTONIO LÓPEZ, MARQUÈS DE COMILLAS, I LA FAMÍLIA SECRETA DE CUBA

Eclipsats per altres tipus d'escàndols, no van veure mai la llum els escàndols de faldilles de l'indià càntabre establert a Barcelona Antonio López, marquès de Comillas. I això que quan es va casar amb Lluïsa Bru i Lassús a Barcelona al 1849, ja feia quatre anys que havia tingut una filla a Santiago de Cuba, Consuelo López López, a la qual va mantenir, com a la mare, de la qual es va amagar sempre el nom, durant tota la seva vida. Els funerals de Consuelo van ser recordats pel seu gran luxe i pompa.

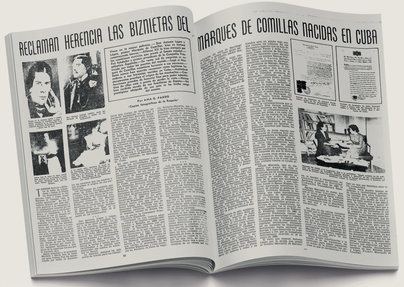

La revista cubana *Carteles* va revelar a l'abril del 1957, dos anys abans de la revolució castrista, que les dues besnétes cubanes del marquès de Comillas, les joves Manuela i Maria Ana de Jesús Pardo, filles de Manuel Pardo López, i nétes de Consuelo López López, reclamaven des de l'Havana, a través de l'advocat barceloní Manuel Díez Jarque, el seu dret a l'herència Comillas. En el seu testament, el marquès va especificar que l'herència s'havia de repartir fins a cinc generacions successives. Elles formaven part de la tercera. Com va acabar la història? Les joves cubanes van aconseguir els drets que reclamaven? O els parents barcelonins no els van fer cas? El tema segueix essent una incògnita.

Al taronger d'or dels Pavellons Güell de Gaudí, el poeta Jacint Verdaguer feia un paral·lelisme entre el marquès de Comillas i Hèrcules, ja que les taronges d'or que l'heroi recollia a L'Atlàntida eren els negocis d'Antonio López a Amèrica, traduïts a Barcelona en la Companyia Transatlàntica, Tabacs de Filipines, el Banc Hispano Colonial...